

NAPI

innováció

SZERKESZTI: WILLIN-TÓTH KORNÉLIA
KWILLIN@NAPI.HU

II | Hallgatók, irány a high-tech!

Ismét beindult a MISZ NOVATech-pályázata, amely kaput nyit a spin-off vállalkozások előtt.

IV | Triplázódik a pályázati forrás

A vállalkozások keveset fordítanak k+f-re. Mostantól évi százmilliárd forint innovációs támogatás elnyerése a cél.

A KIADVÁNY TÁMOGATÓI:

INTERJÚ EGYED GÉZÁVAL, A GKM GAZDASÁGFEJLESZTÉSI SZAKÁLLAMTITKÁRÁVAL

A cégek elsőpró többségének nincs k+f ambíciója

Csendes reformra számít Magyarországon a következő években Egyed Géza. A gazdasági tárca szakállamtikára szerint a vállalkozói és iparjogvédelmi ismeretekben, a szellemi tulajdon menedzsmentjében nagy a magyar lemaradás. Ezen változtathat az a 268 milliárd forint, amelyet az ország 2007–2013 között a k+f-re felhasználhat.

► WILLIN-TÓTH KORNÉLIA

– Hogyan látja a magyarországi kis-, közép- és nagyvállalkozások innovációs helyzetét?

– Igen nagyok az eltérések; a vállalatok mérete, tulajdonviszonyai és tőkeellátottsága, valamint a szektor jellege alapvetően meghatározza mozgásterüket és lehetséges ambícióikat. Magyarországon a KSH felé mintegy 750, az APEH felé mintegy 430 vállalkozás jelez, illetve számol el kutatási-fejlesztési (k+f) kiadást. A vállalati kutatási tevékenység több mint háromnegyedét az a 39 külföldi többségi tulajdonú vállalkozás képviseli, amelyek hazánkban létesítettek k+f-bázist.

A magyarországi kvv-szektorban két-három ezerre becsülhetjük az innovatív vállalkozások számát, ezek többsége intelligens követő, adaptív innovációt végez. Sajnos a vállalkozások elsőpró többsége nem rendelkezik tudatos k+f ambíciókkal, gazdasági tevékenységük során legfeljebb ösztönösen felmerülő innovatív gondolatokat valósítanak meg. Hosszú távon, tartósan javuló versenyképességre csak a növekvő szellemi hozzáadott érték ad esélyt.

– Ön szerint milyen szerepet kell játszania a kormányzatnak az innovációban és a k+f-ben?

– Mindkettő olyan terület, ahol jelentős a kockázat és gyakori a piaci elégtelenség, ezért minden fejlett piacgazdaságban a kormányzatnak aktív szerepet kell vállalnia bennük. Ez elsősorban az átlátható, kiszámítható gazdálkodási kör-

► FOTÓ: KATONA VANDA

nyezetre, az innovatív tevékenységeket ösztönző szabályozásra és a hatékony közfinanszírozási rendszerekre terjed ki. Utóbbin belül egyre nagyobb szerepet kell kapniuk a piacépítő, a vállalkozások saját szerepvállalását ösztönző konstrukcióknak.

– Milyennek látja a jelenlegi innovációs környezetet Magyarországon?

– Adórendszerünk nemzetközi összehasonlításban, például az OECD megállapítása szerint is kifejezetten nagyvonalúan ösztönzi a vállalati k+f ráfordításokat, és – az innovációs járulékra vonatkozó szabályokkal – segíti a kutatóhelyek és a vállalkozások együttműködését. A vállalkozói és iparjogvédelmi ismeretekben, a szellemi tulajdon menedzsmentjében nagy a lemaradásunk, ezen a közeljövőben szabályozói és támogatáspolitikai eszközök segítségével szeretnénk változtatni.

– Ön min változtatna a jelenlegi szabályozási, támogatási, tájékoztatási rendszerben, és ezek közül melyekre van esély a közeljövőben?

– A kormány márciusban elfogadott közép-távú tudomány-, technológia- és innovációpolitikai (TTI) stratégiájához szakmai partnereinkkel közösen elkészítettük a 2007–2010 közötti időszakra vonatkozó intézkedési tervet. Ennek egyik legfontosabb cselekvési iránya, hogy végre meginduljanak a technológia- és innovációpolitika területén azok a bizonyos „csendes reformok”.
FOLYTATÁS A II. OLDALON ►

ÚTJÁRA INDUL A NAPI INNOVÁCIÓ

Ezentúl a NAPI Innováció havonta négy oldalon jelentkezik, szándékaink szerint részletes képet nyújtva a magyarországi kutatás-fejlesztés (k+f) és innováció valamennyi területéről. A kiadvány végigköveti a gondolat, az ötlet megvalósulását annak minden – jogi, pénzügyi, befektetési – nehézségével, be- számol az aktuális hazai, uniós és nemzetközi pályázati lehetőségekről, a szakmai szervezetek tevékenységéről, helyzetéről, a magyar innovációs sikertörténetekről, konferenciákról és rendezvényekről.

Szándékaink szerint a kiadvány a gazdaságpolitika innovációt érintő súlyponti kérdéseivel, feladataival, a magyar cégek kutatás-fejlesztési gyakorlatával, a szellemi tulajdonhoz kapcsolódó jogi környezet szabályozásával, problémáival foglalkozik majd. A NAPI Innováció helyet és lehetőséget ad a tudomány, a gazdaság és a kormányzat szereplőinek arra, hogy tapasztalataikat, ötleteiket, javaslataikat egymással megosszák, eltérő álláspontok esetén pedig vitázzanak. A kommunikációnak ugyanígy nagyon fontos szerepe van a fejlesztések megvalósulásában; az innováció annyit ér, amennyit tudnak róla az emberek – állítja Vass Ilona, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) megbízott vezetője. A kiadvány ebben szeretne segítséget nyújtani.

A már meglévő találmányokat kellene hasznosítani

A magyar feltalálók harmada nemcsak itthon, külföldön is bejelentésként találmányát. Ezzel azonban még nem indulnak el a világsiker útján, mert a gyártók többsége szívesebben választja a kényelmes régít a jobb, de kockázattal járó újdonság helyett.

► MOLNÁR ANNAMÁRIA

A magyar feltalálónak két tipikus fajtája létezik: az egyik csoportba az egzisztenciális problémákkal küszködő „kényszerfeltalálók” és azok a nyugdíjasok tartoznak, akik „bélyeggyűjtés helyett találnak fel”. Ők előveszik régóta dédelgetett ötletüket, és ezzel járják a gyártókat, hivatalokat. Ez általában sehova sem vezet: maga az ötlet sem piacképes, és többnyire azt sem tudják, hova kell fordulni az ügyben. A másik típusba tartozók – ők vannak kisebbségben – kutatóintézetben dolgoznak vagy tényleg feltaláltak valami újat, és ezt próbálják hasznosítani. Ők általában a szabadalmaztatás menetét is ismerik.

A gazdasági körülmények megátolják az értékes találmányok többségének hasznosulását – mondta a NAPI Gazdaságnak Reményi Péter, a Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) osztályvezető-helyettese. A magyarországi szabadalmaztatást az esetek harmadában külföldi bejelentés is követi, és a feltalálók nagy pénzeket ölnek bele, hogy egyengessék a találmányuk útját, de külső segítséget csak nagyon ritkán kapnak. A gyártókat – akik addig egy viszonylag biztosan eladható terméket állítottak elő – pedig nagyon nehéz meggyőzni, hogy újjal foglalkozzanak, mert az néhány év múlva valószínűleg jóval keresetesebb lesz, mint a régi. Legtöbbször a kényelmet választják, nem pedig az újdonságot és a vele járó kockázatot.

FOLYTATÁS A III. OLDALON ►

MINDEN TALÁLMÁNY ANNYIT ÉR, AMENNYIT TUDNAK RÓLA AZ EMBEREK

Innováció és kommunikáció: szükségük van egymásra

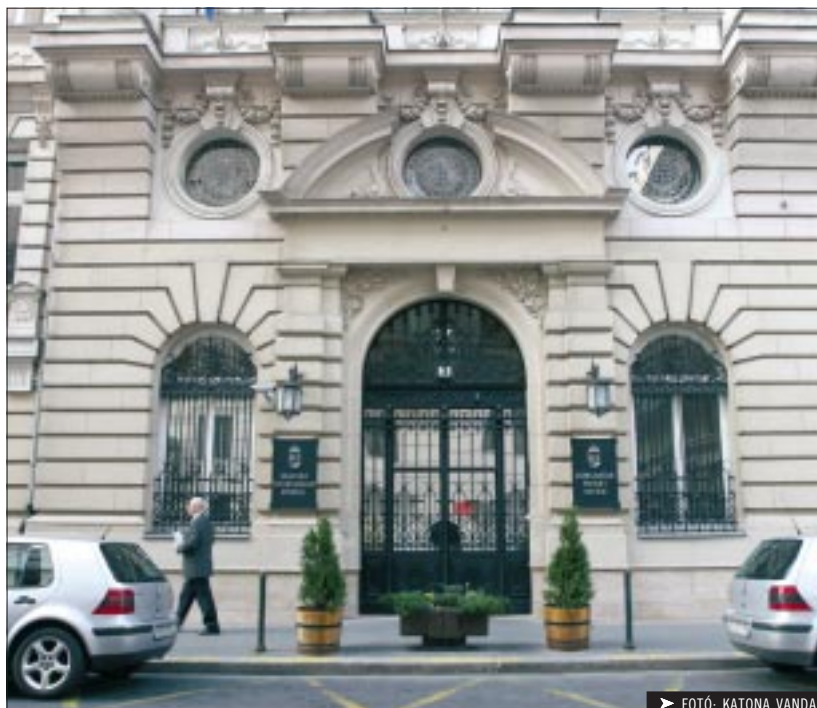
Ma már egy-egy találmány sikeréhez elengedhetetlen a megfelelő kommunikáció: nemcsak a partnereket, befektetőket, hanem a társadalmat is meg kell győzni az eredmények fontosságáról, használhatóságáról. A tudománynak és a médiának is van még mit tanulnia e téren.

► NAPI GAZDASÁG

Az előző 100–150 évben Magyarország nem tudott jól sáfárkodni kiváló tudásaival. Bár népességarányosan a legtöbb Nobel-díjas itt született, többségük már külföldön élt, amikor az elismerést megkapta – mondta Egyed Géza, a gazdasági tárca szakállamtikára a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem által közösen szervezett, az innováció és a kommunikáció viszonyát vizsgáló konferencián.

Mivel Magyarország számára nem az alacsony költségű tömegtermelés a járható út, hanem a magas hozzáadott értékű innovatív termékek kibocsátása, sokkal nyitottabbnak kell lenni a tudomány eredményeire, és meg kell teremteni a kutatás-fejlesztés (k+f), az innováció befogadásának és hasznosításának kultúráját.

FOLYTATÁS A IV. OLDALON ►

► FOTÓ: KATONA VANDA

MAGYAR SZABADALMI HIVATAL

Nyitni kell a média felé

HÍRHÁLÓ

> Magyarország 27. az innovációs világrangsorban

Az Economist Intelligence Unit (EIU) legfrissebb rangsorában Magyarország a huszonehatedik helyre került. A lista összeállításakor 82 ország szabadalmi statisztikáit és egyéb innovációs mérőszámait, emellett mintegy ötszáz vállalatvezető véleményét vették figyelembe. Bár a cseh, az észt, a lengyel vagy szlovák gazdaságnál innovatívabb a magyar, Szlovénia, Ciprus és Olaszország előkelőbb helyet vívott ki nála. Az EIU szerint a világ három leginnovatívabb országa jelenleg Japán, Svájc és az Egyesült Államok. Az előjelzés szerint ez a következő négy évben nem változik, Magyarország azonban egy helyet javít majd, és 2011-re – Spanyolországot megelőzve – a huszonehatodik lehet a világrangsorban.

AZ EIU INNOVÁCIÓS RANGSORA

Ország	Aktuális helyezés	2011-re jóslott helyezés
Japán	1.	1.
Svájc	2.	2.
USA	3.	3.
Svédország	4.	4.
Finnország	5.	7.
Németország	6.	5.
...
Szlovénia	24.	24.
Magyarország	27.	26.
Csehország	28.	31.
Észtország	29.	30.

Forrás: EIU

> A Miskolci Egyetem cégekkel szövetkezik a forrásokért

Tucatnyi vállalkozással közös céget alapít a Miskolci Egyetem a műhely- és labor-infrastruktúra összehangolt fejlesztésére, elsősorban azért, hogy a második nemzeti fejlesztési terv pályázatain sikeresen részt tudjanak venni. A felsőoktatási intézmény hosszú távú fejlesztési tervében az egyik legjelentősebb stratégiai feladatként kezeli az ipari kapcsolatok megújítását, lehetőségeik kibővítését – mondta Mang Béla rektorhelyettes. Az alapítandó cég amellyel, hogy megalapozza az egyetemi k+f üzleti hátterét, a térség gazdaságának fejlesztésében és az egyetemi oktatás rendszerében is számos előnyt hozhat – vélik az intézmény vezetői.

> Startol a pólusprogram

Idén 12 milliárd forintos forráskihelyezéssel, hét régió nyolc városában indul a pólusprogram. Elsőként a gazdaságfejlesztési operatív program (GOP) keretéből pályázhatnak a pólusvárosok innovációs parkok kialakítására. A program célja, hogy a magyar gazdaság súlypontját a tudáson alapuló, magas hozzáadott értékű tevékenységre helyezze és elősegítse a klaszterek kialakítását – mondta Bajnai Gordon fejlesztéspolitikai kormánybiztos. A részvétel feltételekhez kötött: a pólusvárosok önkormányzatai, önkormányzati fenntartású szakképző intézményei, egyetemei, kutatóintézetei számára a horizontális források esetében a jogosultság automatikus, nem pólusvárosok intézményei csak klaszterkezdemenyések részeként juthatnak horizontális gazdaságfejlesztési pénzekhez. A vállalkozásfejlesztési pillér forrásaira pályázó pólus-klaszterkezdemenyések jogosultsága akkreditációhoz kötött; ezt pontos kritériumok alapján egy testület végzi majd. A klaszterek egyéves működés után pályázhatnak. A régiós központok versenyeznek majd egymással, és a több pénzt azok nyerik el, amelyek a pólusprogram alapvető céljainak megfelelő projekteket igénylik.

> Fórum alakul nagyvállalati innovációs szakembereknek

A tervek szerint lapunk megjelenésével egy időben alakítja meg a Magyar Innovációs Szövetség (MISZ) a Nagyvállalati Klubot. A szervezet azért hozza létre ezt a fórumot a nagyvállalatok kutatással, fejlesztéssel és innovációval foglalkozó vezetői számára, mert kérdőíves felmérései szerint a szakemberek igénylik a rendszeres, kötetlen találkozót. A klubban közérdeklődésére számot tartó, aktuális témák, problémák, teendők kerülnek majd terítékre, köztük az innovációs törvény korszerűsítése, a szerzői jogvédelem, a szabadalmi törvény, az innováció az Új Magyarország fejlesztési tervben és az akcióprogramokban, a MAG Zrt. bemutatkozása vagy egy-egy példaértékű innováció bemutatása. A MISZ nem csak nagyvállalati munkatársakat és szövetségi tagokat vár a klubba.

NOVATech-pályázat: hallgatók, irány a high-tech!

FOTÓ: BLOOMBERG

KITÖRÉSI LEHETŐSÉG

Idén is elindult a NOVATech-pályázat

HATÁRIDŐK

Június 18.	Kétoldalas összefoglaló beadása
Július 3.	Továbbjutók közzététele
Július 30.	Üzleti tervek beadása
Október 5.	Regionális döntő Bukarestben
Október	Világdöntő Berkeleyben (USA)

Forrás: MISZ

> NAPI GAZDASÁG

Ismét beindult a Magyar Innovációs Szövetség (MISZ) NOVATech-pályázata, a szervezet a nyertest és a második helyezettet egyaránt 400 ezer forinttal díjazza.

Ez olyan kiírás, amelyet második éve hirdetünk meg a high-tech területén – mondta a NAPI Gazdaságnak Antos László, a MISZ ügyvezető igazgatója. Egyebek mellett a nanotechnológia, a biotechnológia és a kiskereskedelmi, fogyasztói szoftverek témakörében, de a félvezetők, a hardver, a mobil és

wireless, a digitális otthon és a fogyasztói elektronika vagy az energia-, illetve áram-előállítás is szerepel a lehetőségek között. A pályázatra jelentkező 2-4 fős csapatok legalább egy tagjának egyetemi, főiskolai képzésben kell részt vennie. Az első két helyezett a regionális döntőbe kerül – ahol a győztes 20, a második 10 ezer, a bronzérmes 2500 dollárral lesz gazdagabb –, onnan pedig a két legjobb elutazhat a végső, kaliforniai megmérettetésre.

Ez a kiírás azért nagyon fontos, mert kaput nyit a spin-off

vállalkozások előtt, amelyek alapvető célja az oktatási intézmények falain belül kidolgozott eljárások, kifejlesztett technológiák önálló vállalkozás keretében történő hasznosítása – tette hozzá az ügyvezető. Tavaly 15 pályázat érkezett a MISZ-hez és a továbbjutó magyar csapatok egyike kis híján bejutott az amerikai döntőbe: jégzsél-készítési technológiájuk – amely elsősorban az üdítőiparban hasznosítható – harmadik lett. Számtalan kapcsolatra tettek szert a NOVATech segítségével, és a befektetők

azóta is folyamatosan érdeklődnek az innováció iránt – mondta Antos László, aki azt reméli, hogy idén legalább 20-30 pályázat érkezik a szövetséghez.

A kiírásról a MISZ értesítette az érintett egyetemeket, főiskolák vezetőit, de a szövetség portálján (www.innovacio.hu) és a hírlevelükben is megtalálható minden szükséges információ. Az érdeklődők első feladata, hogy június 18-ig két oldalban, angol nyelven összefoglalják fejlesztésük üzleti tervét.

INTERJÚ EGYED GÉZÁVAL, A GKM GAZDASÁGFEJLESZTÉSI SZAKÁLLAMTITKÁRÁVAL

A cégek elsöprő többségének nincs k+f ambíciója

> FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

A hazai innovációs rendszerünk irányításában fontosnak tartjuk, hogy a Tudomány és Technológia Kollégium a mainál érdemibb és átfogóbb központi koordinációra legyen képes, amihez a testület jelenleginél operatívabb működésére van szükség. Stratégiai léptékű feladat a versenyképes humán bázis megerősítése – különösen a műszaki és természettudományi diplomások számának növelését tekintjük égető kérdésnek. Európa legjobban teljesítő országaiban – Belgiumban, Dániában, Finnországban, Svédországban – a 25–34 éves ilyen diplomások aránya meghaladja a 25 százalékot, Magyarországon az arány ennek alig a fele, 13,6 százalék. Ezzel függ össze, hogy nagy súlyt fektetünk a hazai és külföldi szabadalmi bejelentések számának növelésére, illetve az ezt ösztönző állami intézkedések összehangolására, különösen a találmányok vállalkozásorientált hasznosítására. Ugyanakkor innovációs rendszerünket számos jogszabály köti gúzsba, ezért e téren is indokolt az „akadálymentesítés”.

– Mit hozhat a 2007–2013-as időszak a magyarországi innováció területén? Milyen programok, pályázati kiírások várhatók, mekkora forrásokkal, körülbelül milyen ütemezéssel?

– A GOP k+f-konstrukcióját számos kidolgozott intézkedés szolgálja, amelyek 2007 második felétől folyamatosan jelennek meg. A 2007–2013 közötti időszakban összesen 268 milliárd forint forrás áll rendelkezésre a célok megvalósítására. Ezek közül új – és az EU által is ösztönzött – területnek számítanak az innovációs klaszterek, illetve az általuk megvalósított keresletorientált, nagy léptékű k+f és innovációs projektek. Ugyanakkor belépnek az Innovációs Alap forrásaiból fedezett hazai közfinanszírozású programok is, immár egységes rendszer szerint összehangolva a GOP-konstrukciókkal.

Az idén indítjuk a piacorientált k+f tevékenység GOP-os komplementeréként a hároméves, nyolcmilliárd forint keretösszegű Jedlik Ányos programot. Ezzel egy időben a humán erőforrások erősítését szolgáló öt-hat szegmensből álló mecenatúravezető kiírására is sor kerül, szintén három évre, 3,7 milliárd forintos keretösszeggel. Az alapvető kutatások és a humán kapacitások szempontjából fontos, hogy az Országos Tudományos Kutatási Alapprogram (OTKA) is folytatódjék, mintegy 2,5 milliárdos tervezett forrással.

– Milyen változásokra számít a következő években?

– A következő néhány évben reményeim szerint az innováció területén lezajlik egy csendes reform. E reform legfontosabb eredménye az lehet, hogy az innovációs folyamatot mindenki akkor tekinti sikeresnek, ha nemcsak arra vagyunk képesek, hogy a pénzből tudást halmozunk fel, hanem arra is, hogy a felhalmozott tudásból értékesíthető terméket vagy szolgáltatást tudjunk előállítani, illetve egyéb társadalmi értéket teremteni.

Az így elért eredmények visszahatnak a befogadó környezetre, az egész innovációs folyamat társadalmi megítélésére. Ha a társadalom pozitívan, értékékként tekint a tudományra, a k+f és az innováció területeire, az befolyásolhatja az ezt segítő jogalkotási folyamatot és az ilyen célú közösségi ráfordítások társadalmi támogatottsá-

gát. Egyben pedig növelheti a fiatalok körében a műszaki és természettudományok népszerűségét, vonzerejét is.

– Milyen pozitív, követendő innovációs kezdeményezéssel, projekttel találkozott a közelmúltban?

– Példaként egy ígéretes témát említek, amely egyszerre több iparág és több szektor számára is kitörési lehetőséget jelent. Az AAL (Ambient Assistance Living, életmód-technológia)-megoldások informatikai eszközökkel segítik az időskorúak, a fogyatékkal élők és az utógondozásra szorulókat saját otthonukban. Így az idősödő emberek, akiknek aránya egész Európában és Magyarországon is nő, biztonságérzetük mellett önállóságukat, önbecsülésüket is a lehető legtovább megőrizhetik. Az AAL egyben az orvostechnikai és az egészségipar fejlődését is segíti, növeli az innovációs keresletet, az intelligens épületek iránti igényt és segíti a klaszter- és hálózatépítést. Kedvező esetben – a magyar szellemi potenciál jó kihasználása esetén – Magyarország az AAL témájában néhány éven belül egész Európában elismert pozitív példa lehet.

KARRIERÍV

Egyed Géza diplomáját Berlinben szerezte. 1988-tól a Magyar Nemzeti Bank devizakereskedelemből vezetője, majd 1991-től a Magyar Hitelbank Rt., egy évvel később a Postabank devizagazdálkodási üzletgazdája volt. Hat évig állt a West LB Hungaria Bank treasury üzletágának és 1999-től 2001-ig az ING Bank pénzügy- és tőkepiaci üzletágának élén. A West LB Hungaria Banknál 2001-ben társ-vezérigazgató lett, két évvel ezelőtt pedig a GKM EU-fejlesztési alapot felelős helyettes államtitkárává neveztek ki. Tavaly óta gazdaságfejlesztési szakállamtitkár.

Az államnak az alapkutatásokról kell orozslánrészt vállalnia

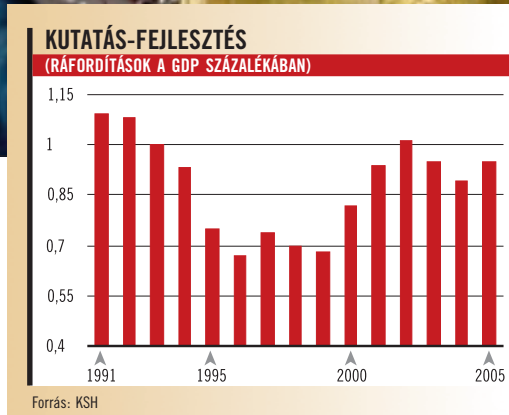
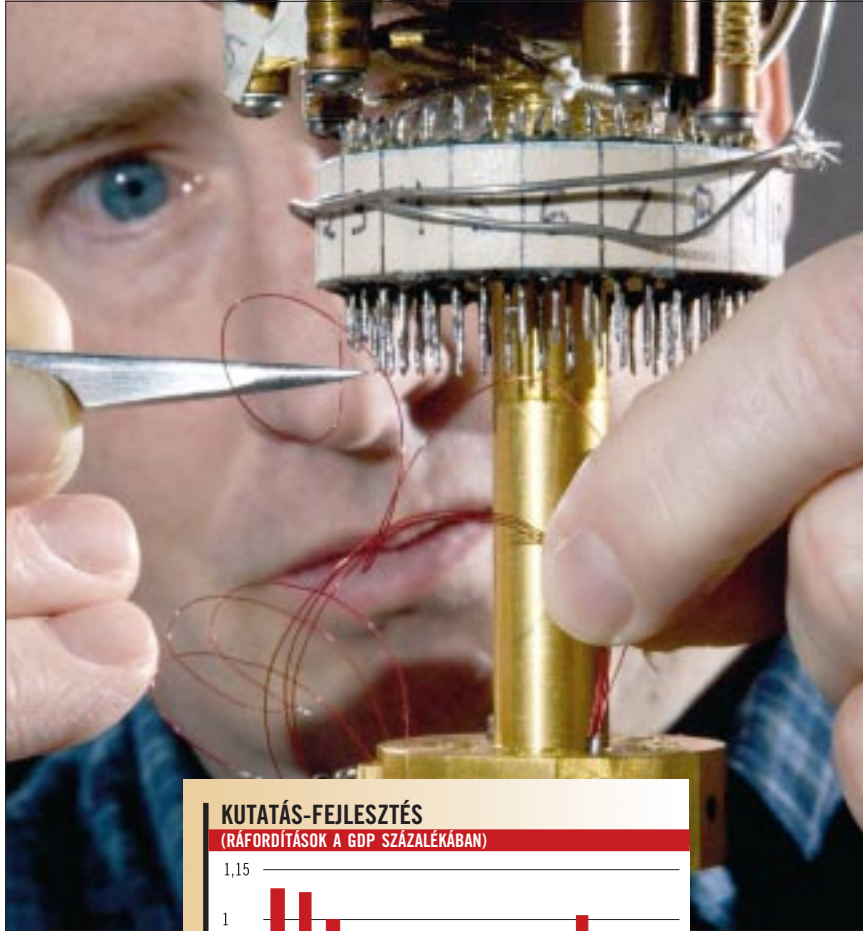
Nemzetközi összehasonlító elemzést készített a Gazdasági Versenyképesség Kerekasztal (GVK) más európai államok innovációs politikájáról, amelynek során a szakértők a magyarországi innovációs környezetet is felméri. A GVK stratégiai tervében az államnak elsősorban az alapkutatásokban szán szerepet.

► WILLIM-TÓTH KORNÉLIA

Várhatóan június végére születnek meg a Magyarország Holnap Gazdasági Versenyképesség Kerekasztal (GVK) innovációval és kutatás-fejlesztéssel (k+f) foglalkozó tanulmányainak első eredményei. A GVK alkerekasztalának – amelyet Viszt Erzsébet, a GKI Gazdaságkutató Rt. munkatársa vezet – megbízásából egy nemzetközi összehasonlító kutatás készült Finnország, Szlovénia, Csehország, Görögország és Portugália innovációs politikájáról, emellett a szakértők a vállalatok és a különböző szervezetek véleményét, javaslatát is összegyűjtik a magyarországi innovációs környezetről.

Nemzetközi összehasonlításban Magyarországon alacsony (a GDP 0,88 százaléka) a k+f-re fordított összeg, ráadásul a kiadások döntő részét költségvetési forrásokból fedezik, a vállalati ráfordítások aránya rendkívül kicsi. Miközben Finnországban a k+f-re fordított összeg GDP-arányosan három százalék, és az EU átlaga 1,9 százalék, addig Magyarország 2013-ra is csak 1,8 százalékat tud megcélolni – mondta Rakusz Lajos egyetemi tanár a GVK májusi ülésén.

A kormányzatnak a piaci korlátok lebontásán és a keretfeltételek biztosításán túl csak a nem piacosítható, „közkinccs” tehető kutatásokat kell finanszíroznia, miközben pályázatokkal segíti a hazai piacon értékesíthető kutatási eredmények érvényesülését, a kutatók-fejlesztők mobilitását, illetve ösztönzi az állami kutatóhe-

A GVK célja, hogy a politikától függetlenül, szigorúan szakmai szempontok alapján felgyorsítsa a versenyképességgel, azon belül is az innovációval, az adórendszerrel és az üzleti környezettel kapcsolatos kormányzati gondolkodást. A kerekasztal elnöke Török Ádám akadémikus, tagjai többek között Zara László, az Adótanácsadók Egyesületének elnöke, Straub Elek, a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara elnöke, Chikán Attila, a Budapesti Corvinus Egyetem professzora, Bojár Gábor, a Graphisoft R&D Rt. elnöke és Palócz Éva, a Kopint-Tárki Zrt. vezérigazgatója.

lyek és az üzleti szektor kapcsolatainak szélesítését – a GVK elképzelései szerint ezek lehetnek egy kutatás-fejlesztéssel kapcsolatos állami stratégia fő elemei.

Az államnak az alapkutatók finanszírozásában kell komoly szerepet vállalnia, a versenyszféra k+f-jének adórendszeren át történő ösztönzése nehezen indokolható – vélte több szakember is, köztük Bojár Gábor, a Graphisoft elnöke.

Ha egy vállalatnak szüksége van a k+f-re, találni fog lehetőséget és forrást hozzá. A kv-szektorra azért nem jellemző a magas innovációs kedv, mert nincs rá szükségük a piacon – tette hozzá Erdei Tamás, az MKB Bank elnöke-vezérigazgatója. A kiszámítható adórendszer, a korrupció visszaszorítása, az átlátható támogatási és kedvezményrendszer szintén sokat lendíthet az innovációs kedven.

A már meglévő találmányokat kellene hasznosítani

► FOLYTATÁS AZ I. OLDALRÓL

Míg Magyarországon szinte lehetetlen egy találmánnyal érvényesülni, külföldön is nehéz a helyzet, mert nem bíznak a „Keletről jött, furcsa” feltalálókban. Igazi találmányból nincs sok Magyarországon. Ami pedig értékes, amögött gyakran komoly kutatások és műszaki fejlesztések állnak. A fő probléma az, hogy a kutatólaboratóriumokban sincs elég pénz a kutatásra, szabadalmaztatásra, a találmány menedzselésére pedig végtelenségig. Emiatt sokszor el sem indulnak ezen az úton, mert tudják, hova vezet. Pedig ötletek lennének – tette hozzá az osztályvezető-helyettes.

Az MSZH két évvel ezelőtti tanulmányt készített 26 olyan magyar találmány sorsáról, amelyeket külföldön is bejelentettek, és tíz év után is élnek. A várakozással ellentétben azonban nem sikertörténeteket meséltek a feltalálók: a többség ugyanis ilyen hosszú idő alatt sem jutott előbbre találmányával – még az olyanokkal sem, amelyekre Magyarországon egész iparágakat lehetne építeni. Ebből is látszik, hogy a szabadalom megszerzése ugyan feltétele egy találmány Magyarországon vagy külföldön történő hasznosításának, de nem a lényege. Ami igazán fontos, hogy mennyire sikerül hasznosítani. Ez pedig az üzleti életben dől el. Egyre többet hallani arról, hogy mennyire fontos szerepe van az innovációnak egy ország gazdasági életében, jólétében – igazi változások azonban nem láthatók e téren. Ha a tanulmányban szereplő találmányokat hasznosították volna, az komoly gazdasági fejlődést jelentett volna az országnak. Az újabb és újabb kutatások finanszírozása helyett a már meglévő eredményeket kellene felkarolni – véli Reményi.

NEMZETI IPARJOGVÉDELMI BEJELENTÉSEK

(OLTALMI FORMA SZERINT)	2002	2003	2004	2005	2006
Szabadalom	5 906	4 810	2 657	1 275	924
Formatervezési minta	444	390	371	262	260
Használati minta	351	316	296	268	285
Védjegy	5 944	5 677	5 119	4 174	4 237
Földrajzi árujelző	2	6	5	0	1
Növényfajta-oltalom	0	85	58	19	62
Kiegészítő oltalmi tanúsítvány	0	0	84	21	15

Forrás: MSZH

JÚNIUS ELEJÉN MUTATJÁK BE A LEGIGÉRETESEBB PROJEKTEKET

Gyémántokat is talált a ValDeal a magyar találmányok között

Igazi különlegességek is akadtak a ValDeal Zrt. első projektpályázatára érkezett fejlesztések között, ahol a legígéretesebb, üzletileg is értékesíthető magyar találmányokat keresték.

Működésének fontos állomásához érkezik a magyar találmányok üzleti értékesítését integrált szolgáltatásokkal, piaci ismeretekkel és kockázatmegosztással segítő, 21 millió forint alaptőkével tavaly alakult ValDeal Zrt.: június 8-án ünnepélyes keretben közölt kihirdetést az első projektpályázat végeredményéről. A tavaly év végén kiírt és januárban meghosszabbított programra 287 jelentkező adta be pályázatát. Ezt a kört a társaság – amerikai és német partnereinek piaci értékelési módszereit alkalmazva – 92-re, majd 64-re szűkítette. Ezután prezentációs lehetőséget is adtak partnereiknek, hogy a kommunikációs teljesítmény és együttműködési készség figyelembevételével harmincra szűkíthessék a támogatásra esélyes fejlesztők körét. Az előző hónapban egy standard módszeren alapuló speciális piaci értékeléssel és személyes interjúkkal igyekeztek kideríteni, hogy a szűkebb körbe bekerült elképzelések közül melyek azok, amelyek piaci esélyei a legjobbak. Ezzel egy időben már képzést is nyújtottak a résztvevőknek: igyekeztek tájékoztatni ismereteiket a befektetések, a menedzsment, a marketing, illetve a szellemi tulajdonjogok témakörében és a prezentációs készség, tárgyalóképesség javításában is segítették őket. Mindez attól függetlenül hasznukra lehet, hogy milyen további támogatásra számíthatnak az innovációmenedzsmenttel foglalkozó szakemberektől.

A folyamat végén a ValDeal szakemberei eldöntötték, hogy melyik lesz az öt-hat fejlesztési elképzelés, amelyek üzleti megvalósításához átfogó inkubációs segítséget nyújt a társaság, attól kezdve, hogy helyet ad a projekteknek a budaörsi ipari és techno-

Buzás Norbert vezérigazgató

lógiai parkban található saját inkubátorházában, egészen a két éven át tartó intenzív üzletfejlesztési támogatásig. Nyolc projektgazda a ValDeal egyesült államokbeli partnerének, az Austini Egyetem IC2 intézetének közvetlen támogatásával kezdheti meg ötlete üzleti vállalkozássá formálását, de a harminc csoportba került többi fejlesztő kezét sem engedik el, velük is rendszeres kapcsolatot tartanak a következő időszakban.

A legsikeresebb projektek tartalmuk alapján a tudományterületek széles skáláját fogják át – tudtuk meg Buzás Norbertől, a ValDeal vezérigazgatójától. A manapság az innováció legismertebb területeinek számító élettudományok, biotechnológia, illetve infokommuni-

kációs megoldások mellett megtalálhatók a mérnöki tudományok, az anyagismeret és a gépészet területéről származó ötletek is. A projektek kidolgozottságuk mértéke szerint sem koncentrálnak: laboratóriumi fázisban lévő fejlesztések éppúgy vannak köztük, mint késztermékek. Ez a ValDeal szempontjából is szerencsés, hiszen így – új, Magyarországon innovatívnak számító kezdeményezés alapján létrejött vállalkozásként – maga is egyszerre szerezhet tapasztalatokat a különböző kidolgozottsági szinten lévő fejlesztések innovációmenedzsmentjében.

A vezérigazgató a nyilvános bejelentés előtt nem árult el részleteket a legsikeresebb projektekről, de annyit azért elmondott, hogy akad köztük néhány igazi „gyémánt”, különleges, nagy jövő előtt álló találmány és fejlesztés.

A tervek szerint a ValDeal évente ír ki további pályázatokat, de egyedi jelentkezőket is fogad. A későbbi projektszűrő pályázatokhoz jó alapot biztosít majd, hogy az elsőkkel sikerült képet alkotniuk a magyarországi innovációs kezdeményezésekről. A jelentkezők közt akadtak egyéni feltalálók, „garázsban fejlesztett termékkel”, de egyetemi és akadémiai kutatóintézetek és vállalkozások is. A pályázatok típusairól, szellemi háttéréről, a fejlesztők felkészültségéről, kommunikációs készségéről már szintén sok minden kiderült. Ezzel a társaság Magyarországon egyedülálló adatbázis kiépítését kezdte el. Hosszabb távú terveik között szerepel, hogy először a magyarlakta területekre, majd a teljes kelet-közép-európai régióra is kiterjesztik pályázataik hatókörét. (x)

A ValDeal partnerei közt található az amerikai Austini Egyetem IC2 intézete, amely 1989-es megalakulása óta több mint 140 vállalkozást szolgált ki inkubációs technológiatranszfer- és vállalkozásfejlesztési szolgáltatásaival. E támogatással a vállalkozások 1,5 milliárd dollár árbevétel érték el, 720 millió dollár befektetést generáltak és mintegy háromezer új munkahelyet teremtettek. Ugyancsak a ValDeal partnere a német INNO AG stratégiai menedzsment-tanácsadó cég, amely elsősorban a közfinanszírozású kutatások eredményeinek felszínre hozatalával és hasznosításával foglalkozik. A vállalatcsoport számos találmány hasznosítása mellett több mint 30 regionális innovációs stratégiát dolgozott ki például Oxfordban, Franciaországban és Svédországban. Magyarországi partnereik közül kiemelkedik a Danubia Szabadalmi és Védjegy Iroda, a szellemi tulajdon oltalmának területén több mint 50 éves múltra visszatekintő vállalkozás, amely professzionális szolgáltatást nyújt a szellemi tulajdon oltalmával kapcsolatos minden tevékenységben.

A ValDeal Zrt. tavaly 550 millió forintot nyert a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) által kiírt pályázaton Magyarországon eddig egyedülálló integrált innovációmenedzsment-módeljének kialakítására. A társaság célja, hogy elősegítse az itthon született találmányok, kutatási eredmények hasznosítását, amihez projektkezdemenyvezéseket gyűjt. Ezeket értékeli, majd segíti a kiválasztott fejlesztések üzleti hasznosítását. A ValDeal nem kockázati befektető, ugyanakkor partnerei – kockázati befektető társaságok, magánbefektetők, üzleti angyalok – vállalják egyes projektek finanszírozását. A társaság közvetve sok száz millió forint magántőke megmozgatását tervezi: a következő két évben összesen közel 1,5 milliárd forint bevonására számít.

ÉVI SZÁZMILLIÁRD FORINT INNOVÁCIÓS TÁMOGATÁS ELNYERÉSE A CÉL

Megháromszorozódik a pályázatokon elnyerhető forrás

Bár a kutatásban jók a magyarok, az eredmények magyarországi hasznosítása nagyon rossz – mondja Vass Ilona, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) megbízott vezetője. A 2007–2013-as új tervezési időszak egyik fő célja a gazdasági szervezetek mobilizálása, amelyre a most rendelkezésre álló támogatási összeg háromszorosa használható fel.

► MOLNÁR ANNAMÁRIA

– Hogyan jellemezhetjük a kutatás-fejlesztés (k+f) helyzetét ma Magyarországon?

– A vállalkozások keveset fordítanak k+f-re, nincsen elég termék, amellyel megjelenhetnek a globális piacon. Hosszú távon rontja az innovációt, hogy hiányoznak az egyetemi képzésből a műszaki végzettségű szakemberek, akikre szükség volna a k+f tevékenységben. Bár a kutatásban mi, magyarok jók vagyunk, a kutatási eredmények magyarországi hasznosítása nagyon rossz. Ezt mutatja az is, hogy nagyon kevés szabadalmi bejegyzés született.

– Milyen stratégia készült az új tervezési időszakra, és melyek a fő prioritások?

– A kormány márciusban fogadta el a tudomány-, technológia- és innovációpolitikai stratégiát a 2007–2013 közötti időszakra. A legfőbb prioritás természetesen az, hogy miként lehet Magyarországon a vállalkozások versenyképességét növelni – az innovációval és a tudással karöltve. Ennek is legfontosabb eleme, hogyan tudjuk a gazdaságot mobilizálni, mert jelenleg a k+f-re fordított erőforrásaink elmaradnak a kívánatos mértéktől. A k+f-re fordított kiadásokat ma a közfinanszírozás dominálja. Míg a barcelonai célkitűzés azt mondja ki, hogy a háromszázalékos GDP-ráfordításból két százalékna a privát szférából kell érkeznie és csak egy százalékna a közszektorból, ez Magyarországon fordítva van. Arra kell ösztönöznünk a vállalatokat, hogy legyenek innovatívak.

– Milyen pályázati forrásokra számíthatnak a cégek?

– A programokhoz három nagy forrás áll rendelkezésre. Az első a kutatási és technológiai innovációs alap, ahova a vállalatoktól és az államtól érkezik hozzájárulás. E keretből egy garanciális mechanizmussal, egy-két éves eltolódással támogatjuk a hazai projekteket. Ez azért fontos, mert ezek a k+f programok több éven át tartanak, és e megoldással a költségvetéstől függetlenül lehet finanszírozást nyújtani. Ez körülbelül évi 30-40 milliárd forintot jelent az alapból. A második nagy forrás az EU strukturális és kohéziós alapjai, vagyis a második nemzeti fejlesztési terv (NFT2). E támogatások nagy részét innovációra fordíthatjuk, amely évi mintegy 35 milliárd forintot jelent. A gazdaságfejlesztési opera-

► FOTÓ: KATONA VANDA

tív program (GOP) első eleme teljes egészében az innovációt szolgálja, de megjelenik a k+f a plus- és más operatív programokban is. A harmadik forrás pedig az EU 7. keretprogramja – ez azonban már nem Magyarországnak dedikált támogatás, hanem az európai k+f-et szolgálja, és a többi tagállammal versenyben lehet elnyerni. Itt évi 50 milliárd euró áll rendelkezésre, amelyből körülbelül százmillió eurót (25 milliárd forintot) kellene elhozni évente ahhoz, hogy azt mondhassuk: az ország gazdasági tudáspotenciáljának megfelelően nyerte el az összegeket. A három forrásból évi mintegy 100 milliárd forintot lehet elnyerni, ami a most rendelkezésre álló támogatási összegnek a háromszorosa.

– Milyen változásoknak köszönhető ez a nagyobb támogatási összeg?

– Új forrás az európai 7. keretprogram és az NFT2. A 7. keretprogramban az előzőhöz képest

Nagy szükség van a műszaki végzettségűekre

dupla pénz áll rendelkezésre. A 6. keretprogramból összesen mintegy 150 millió eurót hoztunk el, de az csak négy évig futott. Az új keretprogramot és az NFT2-t szinkronizálta az EU, mindkettő 2007-től 2013-ig tart. Ez abban segít, hogy jobban összehangoljuk az egyes innovációs forrásokat.

– Mi a szerepe az egyes pályázati forrásoknak?

– A keretprogram elsődleges célja, hogy nemzetközi együttműködések alapján bizonyos kutatási témákat előmozdítsanak. Az NFT2 fő célkitűzése a gazdasági versenyképesség növelése, elsősorban közvetlen vállalkozásfejlesztéssel, az innovációs alapon pedig a hosszú távú stratégiai kutatásokra maradnak források. Itt a Jedlik Ányos program viszi tovább a fő irányt, de megmaradnak a regionális fejlesztési koncepciók, az innovációöztönzés és – az Innocsekk részeként – a Baross Gábor program. Fő szempontunk a korábban kiengyengült fejlesztés. Eddig

KARRIERÍV

Vass Ilona 1975-ben, a veszprémi Vegyipari Egyetemen szerzett vegyipari rendszermérnöki diplomát. Pályáját kutatóként kezdte a Magyar Tudományos Akadémia műszaki kémiai kutatóintézetében, majd 1980 és 1990 között a Budapesti Műszaki Egyetem analitikai kémiai tanszékén dolgozott. A Kereskedelmi és Ipari Minisztérium innovációval foglalkozó főosztályának helyettes vezetője volt 1992-től 1996-ig, később Brüsszelben az Eureka-titkárságon dolgozott irodavezető-helyettesként. Hazatérése után a magyarországi Ericsson kutatás-fejlesztési ágazatának igazgatója lett; 2003-ban a Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatás-hasznosítási Iroda pályázatkezelési főigazgatója. Egy évvel később az NKTH általános elnökhelyettese, 2007 januárjától pedig megbízott vezetője lett.

ugyanis nagyon Budapest-központúak voltunk, és jelentős eltérés alakult ki a főváros és a vidék között. Továbbra is fontos szerepük van az egyetemeknek és az ott folyó kutatásoknak, de nem indítunk új tudásközpont-pályázatokat. A régi programok futnak, kicsit felújítva, és jobban fókuszálva bizonyos témákra, így a környezetvédelemre és az egészségügyre. A stratégiai fontosságú projekteket a Jedlik Ányos, az egyéni innovációs ötletek megvalósulását pedig az Irinyi János programon keresztül támogatjuk.

– Találkozhatnak-e a vállalkozások új innovációs programokkal?

– A GOP-on belül teljesen új intézkedés a Jeremie típusú pénzügyi eszközök alkalmazása. Itt a szokásos, vissza nem térítendő támogatások helyett olyan pénzügyi eszközök kerülnek előtérbe, mint a mikrohitel, a garanciavállalás és a magvető tőke. Ezek az eszközök azért is fontosak, mert a rendelkezésre álló tőkét meg lehet sokszorozni azzal, ha privát tőke társul hozzá.

– Mely pályázatokban vagyunk nemzetközi szinten erősek?

– Az informatikában és a telekommunikációban Magyarországot sikerrátája nyolcvan százalék; ez azt jelenti, hogy szinte minden beadott pályázatunk nyer. A húsz százalékot azonban más területeken is mindig elérjük. Az egészségügyi kutatások egyes szakterületein is sikeresek vagyunk, és a nemzetközi együttműködésekre tovább lehetőséget biztosít az informatika egészségügyi alkalmazása.

Még mindig megfigyelik Magyarországot

► NAPI GAZDASÁG

A Nemzetközi Szellemi Tulajdon-Védelmi Szövetség (IIPA) éves összefoglalója szerint Magyarország továbbra is a megfigyelték listáján található 29 másik országgal – Fehéroroszországgal, Bolíviával, Kolumbiával, Costa Ricával, a Dominikai Köztársasággal, Ecuadorral, Kanadával, Koreával, Kuvaittal, Litvániával, Lengyelországgal, Romániával, Szaúd-Arábiával és Tádzsikisztánnal – együtt.

Az IIPA úgynevezett 301-es jelentése minden évben 43, az Egyesült Államokkal kereskedelmi kapcsolatban álló országot vizsgál aszerint, hogy azokban milyen mértékben érvényesül a szellemi tulajdon védelme. A szakértők szerint Magyarországon sem állami, sem társadalmi akarat nem látszik a szellemi tulajdon védelmére, a jogszabálysértések megtorlására, megelőzésére vagy éppen az oktatásba való bevonására; mindössze a jogszabályalkotás igazodik a nemzetközi gyakorlathoz, ha azt például az EU-csatlakozásból adódó kötelezettségek szükségessé teszik. Egyes becslések szerint 2005-ben a szórakoztatóiparban az összesített veszteség meghaladta a 65 milliárd forintot, az ebből eredő teljes nemzetgazdasági kár pedig 225 milliárd forintra tehető.

Az IIPA szerint számos országban – Bulgáriában, a Bahamákban, Horvátországban vagy Lettországon – egyértelműen javul a szellemi jogok védelme, míg Oroszországban, Kínában, Chilében, Egyiptomban, Ukrajnában, Izraelben egyáltalán nem kielégítő a szabályozás és a gyakorlat.

MINDEN TALÁLMÁNY ANNYIT ÉR, AMENNYIT TUDNAK RÓLA AZ EMBEREK

Innováció és kommunikáció: szükségük van egymásra

► FOLYTATÁS AZ I. OLDALRÓL

Ennek egyik fontos eszköze lenne a tömegkommunikáció, a média és a tudomány jobb együttműködése – vélik a szakemberek. A médiának az innovációval kapcsolatos követendő példák bemutatásában, az eredményeket felmutató szakemberek elismerésében, a tudományos és műszaki oktatás tekintélyének növelésében lehet fontos szerepe, eközben pedig fórumot biztosíthat a társadalom és a tudomány közti párbeszéd számára az egyes eredmények, kutatások hatásairól, esetleg veszélyeiről – véli Egyed. Egy innováció annyit ér, amennyit tudnak róla az emberek. E nélkül egy-egy fontos találmány, felfedezés évekre, évtizedekre eltűnhet vagy megrekedhet a fejlesztésben – mondta Vass Ilona, az NKTH megbízott elnöke.

Az innováció kifejezés azonban – például az esélyegyenlőséggel vagy a környezetvédelemmel szemben – az elmúlt időszakban háttérbe szorult az írott és elektronikus médiában; ritkán és olykor szakmailag helytelen információkat közvetítve jelenik meg a hírekben. A szerkesztőségekben sokszor nem a megfelelő újságíró ül, és maguk az innovátor cégek sem mindig tudják eldönteni, mit akarnak megosztani az emberekkel, és mi az, amit a versenytársak miatt inkább titkolnak. Pedig ma már az ötlet, a prototípus és a sorozattermék kidolgozása, megvalósítása mellett a kommunikációs az az innovációs stratégia részévé kell tenni. Szakértő marketingesekre és médiaszereplőkre van szükség –

hangsúlyozza Nádai László, a Budapesti Műszaki Főiskola közlekedésinformatikai és telematikai tudásközpontjának igazgatója.

Míg a média oldaláról több felkészült újságíróra és mély, elemző riportokra lenne szükség, a tudománynak jó verbális készségekkel és ismeretterjesztő vénával rendelkező kutatókat kellene felmutatnia, akik közérthetően tudják közvetíteni egy-egy eredmény lényegét, hatásait, hátrányait és a továbbfejlesztés lehetőségeit. A kutatóknak a különböző médiumok (nyomtatott sajtó, internet, televízió, rádió) sajtósságaihoz is alkalmazkodniuk kell. A Magellánban egy megszólalónak 15-20 másodpercnél nincs több ideje arra, hogy megismertesse a témát a nézővel, Nyugat-Európában vagy az Egyesült Államokban pedig már csak 8-10 másodperc áll rendelkezésre – mondta Pálmai L.

Ákos, a TV2 ismeretterjesztő műsorának felelős szerkesztője. Kulcsfontosságú a megfelelő képi anyag is: amit nem tudunk megmutatni, az nem hír – tette hozzá Pálmai.

Az innováció pozitív jelentésű szó, még az alapvetően kritikus beállítottságú újságírók is ekként viszonyulnak hozzá, és színes, érdekes feldolgozásra ad lehetőséget, a szakzsargon használata viszont leszűkíti a befogadó közeget – mondta Süle László, a NAPI Gazdaság vezetői tanácsadója, aki szerint a címlapra kerüléshez meg kell lépés, színes egyéniségű megszólalókra, konfliktusra, jó időzítésre és a téma hatásainak elemzésére van szükség.

A NAPI INNOVÁCIÓ TÁMOGATÓI:

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

1055 Budapest, Honvéd u. 13–15.
Tel.: 374-2700
Ügyfélszolgálati iroda:
1054 Budapest V. Hold u. 17.
Tel.: 06-1-475-3434 Fax: 06-1-475-3435
E-mail: ugyfelszolgalat@gkm.gov.hu
Honlap: www.gkm.gov.hu

ValDeal Innovációs Zrt.

2040 Budaörs, Gyár u. 2.
Csikos Péter András, senior üzletfejlesztési menedzser
Tel.: 06-30-627-1063
E-mail: csikos@valdeal.com
Bundik Csaba, senior inkubációs és szolgáltatási menedzser
Tel.: 06-30-229-5141
E-mail: bundik@valdeal.com
Honlap: www.valdeal.com

Magyar Fejlesztési Bank

1051 Budapest, Nádor u. 31.
Levelezési cím:
1365 Budapest, 5. Pf. 678.
Tel.: 06-30-627-1063
Kék szám: 06-40-555-555,
06-40-466-682
Nemzetközi hívószám:
06-1-453-5332
E-mail: ugyfelszolgalat@mfb.hu

Magyar Innovációs Szövetség

1036 Budapest, Lajos u. 103.
Tel.: 06-1-453-6572
Fax: 06-1-240-5625
E-mail: innovacio@innovacio.hu
Honlap: www.innovacio.hu

Magyar Szabadalmi Hivatal

1054 Budapest, Garibaldi u. 2.
Tel.: 06-1-312-4400
Levél cím: 1370 Budapest, Pf. 552.
Fax: 06-1-331-2596
E-mail: mszh@hpo.hu
Honlap: www.mszh.hu

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal

1117 Budapest, Neumann János u. 1/c
Telefon: 06-1-484-2500
Fax: 06-1-318-7998
E-mail: info@nkth.gov.hu
Honlap: www.nkth.gov.hu

HIRDETÉSFELVÉTEL:

JANCSIK SÁNDOR
06-30-434-5112
jancsik.sandor@napigazdasag.hu

ÓRSI ÁKOS
06-30-682-4565
orsikos@napigazdasag.hu

RADVÁNYI RÓBERT
06-30-986-7066
radvanyirobert@napigazdasag.hu